

ADVIES Nr. 1.985

Zitting van dinsdag 7 juni 2016

Uitzendarbeit – Gevolggeving aan de adviezen nr. 1.807 van 17 juli 2012 en nr. 1.972 van 23 februari 2016 – 48-urenregel – Archivering

x

x

x

2.259/4-1

ADVIES Nr. 1.985

Onderwerp: Uitzendarbeid – Gevolggeving aan de adviezen nr. 1.807 van 17 juli 2012 en nr. 1.972 van 23 februari 2016 – 48-urenregel – Archivering

---

De heer K. Peeters, minister van Werk, heeft bij brief van 9 mei 2016 het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over bepalingen van het voorontwerp van wet dat ter uitvoering van advies nr. 1.972 van de Raad van 23 februari 2016 werd opgesteld; het betreft de bepalingen die handelen over de elektronische archivering van overeenkomsten voor uitzendarbeid.

De bespreking ervan werd toevertrouwd aan de commissie Tijdelijke Arbeid. Op verslag van die commissie heeft de Raad op 7 juni 2016 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x   x   x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. RETROACTA

- A. Het akkoord van de vorige regering van 1 december 2011 bepaalt dat in overleg met de sociale partners maatregelen zullen worden genomen om enerzijds de kwaliteit en de jobkansen in de uitzendsector te verbeteren en anderzijds de regelgeving inzake tijdelijk werk te vereenvoudigen en te moderniseren.
- B. De in de Raad vertegenwoordigde representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties hebben op 23 januari 2012 een akkoord gesloten over de modernisering van het regelgevende en het conventionele kader inzake uitzendarbeid. Dat akkoord bevat vier delen:
- aanpassing van de regeling inzake informatie en controle;
  - regeling van de dagcontracten;
  - gefaseerde afschaffing van de 48-urenregel voor de vaststelling van arbeidsovereenkomsten voor uitzendarbeid;
  - invoering en regeling van een motief van instroom.

Het advies nr. 1.807 van 17 juli 2012 en de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 108 van 16 juli 2013 betreffende de tijdelijke arbeid en de uitzendarbeid geven gevolg aan de delen inzake informatie/controle, dagcontracten en motief instroom van dat akkoord van de sociale gesprekspartners.

- C. Wat de afschaffing van de 48-urenregel betreft, constateert de Raad in zijn advies nr. 1.972 van 23 februari 2016 dat zelfs voor de opeenvolgende dagcontracten voor uitzendarbeid, een technische oplossing nodig is om die arbeidsovereenkomsten op geldige wijze elektronisch te ondertekenen. Bovendien brengt de invoering van elektronische arbeidsovereenkomsten aanzienlijke financiële investeringen met zich mee en er is dan ook gebleken dat het uit technisch en economisch oogpunt verkieslijk zou zijn in één fase te werken.

In zijn advies nr. 1.972 geeft de Raad dus het volgens hem gepaste juridische kader aan voor de tenuitvoerlegging van de afschaffing van de 48-urenregel voor alle overeenkomsten voor uitzendarbeid. Zo constateert hij dat twee aspecten gelijktijdig geregeld moeten worden:

- Een elektronische mededeling van de vaststelling (van het begin) van de opdracht (toepassingen Dimona Mobile en interim@work); de Raad heeft in zijn advies nr. 1.972 aangedrongen op een latere inwerkingtreding ervan, gezien de intentie van de sociale gesprekspartners om ze in werking te doen treden op het ogenblik dat de elektronische overeenkomst voor uitzendarbeid algemeen gebruikt/toepasbaar zal zijn in de uitzendsector, d.i. op 1 oktober 2016.

De RSZ heeft de Raad meegedeeld dat die planning nageleefd zal worden, zowel wat de technische als de praktische uitvoering (waaronder een infobrochure) betreft.

- Een algemeen gebruikt/toepasbaar beroep op de elektronische arbeidsovereenkomst in de uitzendsector.

De Raad bepaalt in zijn advies nr. 1.972 dus de voorwaarden voor de overgang naar elektronische overeenkomsten voor uitzendarbeid. Die voorwaarden betreffen eensdeels de aanpassing van het huidige juridische kader en de noodzakelijke stabiliteit ervan, en anderdeels de technische aspecten.

Wat het juridische kader betreft, moet een oplossing worden gevonden voor twee aanvullende vraagstukken, namelijk de elektronische handtekening, en vooral de gelijkstelling of de gelijkwaardigheid van de elektronische handtekening met de handgeschreven handtekening, en het begrip "geschrift".

Betreffende de technische aspecten, en meer bepaald de kwestie van de elektronische archivering van de arbeidsovereenkomsten voor uitzendarbeid, vindt de Raad het wenselijk dat aan die kwestie later een globaler onderzoek wordt gewijd, in het licht van het op 11 december 2015 in de ministerraad goedgekeurde voorontwerp van wet, met het oog op de tenuitvoerlegging van de Europese verordening nr. 910/2014. Dat voorontwerp van wet voert ook nieuwe wetsbepalingen in om een volledig en coherent juridisch kader voor de elektronische archivering te creëren.

De Raad doet in zijn advies nr. 1.972 concrete voorstellen voor wetswijzigingen om technische oplossingen voor een elektronische ondertekening als alternatief voor of aanvulling op de elektronische identiteitskaart mogelijk te maken. Thans kunnen elektronische overeenkomsten voor uitzendarbeid enkel gesloten worden door middel van de elektronische identiteitskaart (volgens het huidige artikel 8, § 2 van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers).

De Raad stelt in dat advies eveneens voor het voornoemde artikel 8 van de wet van 24 juli 1987 aan te passen om eventuele twijfels over het begrip "geschrift" uit de weg te ruimen.

Met het oog op de afschaffing van de 48-urenregel doet de Raad in dat advies bovendien verschillende concrete voorstellen tot aanpassing van het voornoemde artikel 8 van de wet van 24 juli 1987.

De Raad doet eveneens enkele meer technische voorstellen tot aanpassing van dat artikel 8 en vraagt dat de wetswijzigingen die hij voorstelt, in werking zouden treden op 1 oktober 2016. Hij vindt dat die wetswijzigingen gepaard moeten gaan met een gedoogperiode van drie maanden zodat de nieuwe wetsbepalingen haalbaar en toepasbaar zouden zijn, en er dus voor een goede praktische toepassing gezorgd kan worden.

II. ADVIESAANVRAAG

De heer K. Peeters, minister van Werk, heeft bij brief van 9 mei 2016 het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over bepalingen van een voorontwerp van wet tot wijziging van artikel 8 van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, met het oog op de afschaffing van de 48-urenregel en de verruiming van de mogelijkheid om een beroep te doen op elektronische overeenkomsten voor uitzendarbeid. Dat voorontwerp van wet werd opgesteld ter uitvoering van zijn advies nr. 1.972 van 23 februari 2016. De Raad wordt met name om advies gevraagd over de bepalingen van dat voorontwerp van wet die handelen over de elektronische archivering van de arbeidsovereenkomsten voor uitzendarbeid.

De minister wijst erop dat volgens het genoemde voorontwerp van wet de volgende bepalingen zullen worden opgenomen in artikel 8, § 4, eerste en tweede lid van de genoemde wet van 24 juli 1987:

"Drie maanden voor het verstrijken van deze periode vraagt de verlener van de elektronische archiveringsdienst of het uitzendbureau aan de uitzendkracht, via aangetekende zending, wat er dient te gebeuren met het bij hem bewaarde exemplaar van de door middel van een elektronische handtekening aangegane arbeids-overeenkomst voor uitzendarbeid.

Wanneer de uitzendkracht dit wenst, maakt de verlener van de elektronische archiveringsdienst of het uitzendbureau dit document, in een leesbare en gebruiksklare vorm, over aan de vzw SIGeDIS, opgericht overeenkomstig artikel 12 van het koninklijk besluit van 12 juni 2006 tot uitvoering van Titel III, hoofdstuk II, van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, met het oog op een overname van de elektronische archiveringsdienst."

De minister verzoekt de sociale gesprekspartners om de opportuniteit te beoordelen van eensdeels de in het eerste lid van die bepaling opgenomen verplichting om gebruik te maken van een aangetekende zending, en anderdeels de in het tweede lid vermelde mogelijkheid tot toezending aan de vzw SIGeDIS.

De minister verzoekt de Raad zijn advies uiterlijk 31 mei 2016 uit te brengen maar benadrukt dat de regering dit voorontwerp van wet nog kan amenderen, in geval van eenparig advies van de sociale gesprekspartners. De Raad werd er bovendien van in kennis gesteld dat het advies van de Raad van State de eerste week van juni 2016 wordt verwacht.

De Raad heeft beslist dat gehele voorontwerp van wet te bespreken in het licht van zijn advies nr. 1.972 dat hij op 23 februari 2016 heeft uitgebracht en zich nadien meer in het bijzonder uit te spreken over het door de minister van Werk voorgelegde vraagstuk van de archivering. Tijdens die bespreking heeft hij kunnen rekenen op de waardevolle medewerking van vertegenwoordigers van het bestuur van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en de beleidscel Werk.

III. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. Tenuitvoerlegging van advies nr. 1.972

De Raad merkt op dat hij het gehele voorgelegde voorontwerp van wet heeft onderzocht in het licht van zijn advies nr. 1.972 dat hij op 23 februari 2016 heeft uitgebracht. Hij constateert dat het voorontwerp van wet dat advies adequaat uitvoert.

Hij wijst er evenwel op dat dat voorontwerp van wet, in het nieuwe artikel 8, § 2, derde lid, eerste streepje van de voornoemde wet van 24 juli 1987, bepaalt dat de overeenkomst voor uitzendarbeid elektronisch ondertekend kan worden door een gekwalificeerd elektronisch zegel. Dat soort van elektronische handtekening is bepaald in artikel 3.27 van de Europese verordening 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van richtlijn 1999/93/EG.

De Raad constateert dat een gekwalificeerd elektronisch zegel een vorm van gekwalificeerde elektronische handtekening is, waarvan de integriteit gegarandeerd wordt en die dient voor de identificatie van een onderneming of een organisatie. Zo is die laatste onmiddellijk herkenbaar. De technologie is dezelfde voor het gekwalificeerd elektronisch zegel en voor de gekwalificeerde elektronische handtekening. In dat licht kan de Raad instemmen met die toevoeging in artikel 8 van de genoemde wet van 24 juli 1987. Hij vraagt niettemin dat die verduidelijkingen duidelijk in de memorie van toelichting opgenomen worden.

De Raad herinnert er ook aan dat hij in zijn advies nr. 1.972 van oordeel was dat de wetwijzigingen gepaard moeten gaan met een gedoogperiode van drie maanden om de haalbaarheid en de toepasbaarheid en dus een goede praktische toepassing van die nieuwe wetbepalingen te waarborgen.

B. Vraagstuk van de archivering

De Raad constateert dat het nieuwe artikel 8, § 4 van de wet van 24 juli 1987, zoals ingevoegd door het voorgelegde voorontwerp van wet, het vraagstuk regelt van de elektronische archivering van de elektronische arbeidsovereenkomsten voor uitzendarbeid.

De Raad heeft die bepaling besproken rekening houdend met de door de minister van Werk voorgelegde vragen, meer bepaald of een aangetekende zending opportuun is en of de sedert vijf jaar opgeslagen elektronische arbeidsovereenkomsten moeten worden toegezonden aan de vzw SIGeDIS. De Raad heeft ook nagegaan of bepaald moet worden wie de verantwoordelijkheid voor de elektronische archivering draagt en of aan de uitzendkracht moet worden gevraagd wat er dient te gebeuren met de opgeslagen overeenkomsten voor uitzendarbeid, na afloop van de termijn van vijf jaar na het eindigen van de overeenkomst voor uitzendarbeid.

1. Vraag aan de uitzendkracht wat er dient te gebeuren met de opgeslagen arbeidsovereenkomsten voor uitzendarbeid, vijf jaar na het eindigen van die arbeidsovereenkomsten en opportuniteit van een aangetekende zending

De Raad constateert dat het huidige artikel 8 van de wet van 24 juli 1987 bepaalt dat drie maanden voor het verstrijken van de termijn van vijf jaar na het eindigen van de overeenkomst voor uitzendarbeid, de verlener van de elektronische archiveringsdienst aan de uitzendkracht via aangetekende zending vraagt wat er dient te gebeuren met de aldus elektronisch opgeslagen elektronische overeenkomst voor uitzendarbeid.

De Raad constateert dat die formaliteit waarin de uitzendkracht, bij aangetekende zending, en afzonderlijk voor elke elektronisch door hem aangegane overeenkomst voor uitzendarbeid, moet worden gevraagd wat er na afloop van die periode van vijf jaar met die arbeidsovereenkomsten dient te gebeuren, bijzonder zwaar en duur is.

Gezien het specifieke karakter van de uitzendarbeid, namelijk meerdere opeenvolgende arbeidsovereenkomsten van korte duur, zijn de administratieve lasten van het sturen van achtereenvolgende aangetekende zendingen immers niet evenredig met de kosten en periodiciteit van de vereiste operatie ten opzichte van het beoogde doel.

De Raad is immers van oordeel dat het doel van de wetsbepaling, d.i. het bewaren van elektronische overeenkomsten voor uitzendarbeid, beter bereikt kan worden door die overeenkomsten na het verstrijken van de archiverings-termijn van vijf jaar, automatisch aan de vzw SIGeDIS toe te zenden.

2. Toezending aan de vzw SIGeDIS

De Raad constateert dat volgens het voorontwerp van wet de uitzendkracht de mogelijkheid behoudt om na afloop van de bewaringstermijn van vijf jaar te vragen dat zijn arbeidsovereenkomst in een leesbare en gebruiksklare vorm wordt toegezonden aan de vzw SIGeDIS. De minister vraagt de Raad in zijn adviesaanvraag echter of die mogelijkheid, waarvan tot nu toe geen gebruik zou zijn gemaakt, behouden moet worden.

De Raad onderstreept dat het om verschillende redenen verstandig kan zijn de elektronische overeenkomsten voor uitzendarbeid langer dan de wettelijke minimumduur van vijf jaar te bewaren. Het zijn immers "originelen" die te allen tijde voor de uitzendkrachten toegankelijk en raadpleegbaar moeten zijn. Hij vraagt bijgevolg dat die toezending behouden wordt en stelt zelfs voor dat ze automatisch wordt, zoals in punt 1. hierboven is aangegeven.

3. Verantwoordelijkheid voor de archivering en de toezending van de opgeslagen arbeidsovereenkomsten voor uitzendarbeid aan de vzw SIGeDIS

De Raad constateert dat het voorontwerp van wet aan de huidige wet van 24 juli 1987 de mogelijkheid toevoegt voor de werkgever, namelijk het uitzendbureau, om zelf de elektronische archivering van de arbeidsovereenkomsten voor uitzendarbeid, voor eigen rekening, te verrichten.

De Raad merkt op dat het voorontwerp van wet dus de keuze laat tussen een elektronische archivering door een elektronische archiveringsdienst of door het uitzendbureau zelf, zonder echter een bepaalde volgorde van voorkeur tussen die twee mogelijkheden te creëren.

Verder bepaalt het voorontwerp van wet niet duidelijk de verantwoordelijkheid voor de elektronische archivering en voor de toezending van de opgeslagen overeenkomsten voor uitzendarbeid aan de vzw SIGeDIS.

De Raad herinnert er echter aan dat hij zich in punt 1 hierboven uitspreekt voor een automatische toezending aan de vzw SIGeDIS na afloop van de minimale archiveringstermijn van vijf jaar.

Hij herinnert er ook aan dat hij in zijn advies nr. 1.972 een gepaste technische oplossing voorstelt die werd uitgewerkt in de uitzendsector. Het gaat om een systeem van beveiligde archivering van alle al dan niet ondertekende elektronische overeenkomsten voor uitzendarbeid. Voor de uitzendkrachten blijft dat archief gedurende 5 jaar toegankelijk via wachtwoord/identificer (login) of de elektronische identiteitskaart. De Raad constateert in dat advies ook dat naast die gezamenlijke technische oplossing, een aantal uitzendbureaus hun eigen gepaste technische oplossing willen ontwikkelen.

De Raad meent dat wanneer een uitzendbureau kiest voor een dienstverlener die een elektronische archiveringsdienst aanbiedt, die dienstverlener eensdeels verantwoordelijk is voor die elektronische archivering en anderdeels voor de toezending van de elektronische overeenkomsten voor uitzendarbeid aan SIGeDIS. Indien een uitzendbureau echter beslist zelf de elektronische archivering te verrichten, is dat uitzendbureau alleen daarvoor verantwoordelijk, alsook voor de toezending van de elektronische arbeidsovereenkomsten voor uitzendarbeid aan SIGeDIS.

Bijgevolg moet volgens de Raad in het voorontwerp van wet duidelijk gepreciseerd worden dat wanneer de elektronische archiveringsdienst zorgt voor de archivering, die dienst terzelfder tijd zowel verantwoordelijk is voor die archivering als voor de automatische toezending aan de vzw SIGeDIS van de elektronische overeenkomsten voor uitzendarbeid na het verstrijken van de periode van vijf jaar.

In het voorontwerp van wet moet ook bepaald worden dat enkel bij ontstentenis van archivering door een elektronische archiveringsdienst, het uitzendbureau die elektronische archivering op zich kan nemen en dat in dat geval enkel het uitzendbureau verantwoordelijk is voor de elektronische archivering en de automatische toezending aan de vzw SIGeDIS.

De Raad onderstreept dat de archiveringsverantwoordelijke de uitzendkrachten daar naar behoren moet van verwittigen alsook dat ze de opgeslagen overeenkomsten voor uitzendarbeid kunnen raadplegen.

4. Concreet voorstel van de Raad voor de aanpassing van het voorontwerp van wet

Rekening houdend met de opmerkingen en voorstellen die de Raad formuleert in de punten 1 tot 3 hierboven, stelt hij concreet voor het nieuwe artikel 8, § 4 van de wet van 24 juli 1987 te herformuleren als volgt:

"Een exemplaar van de door middel van een elektronische handtekening aangegane arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid wordt opgeslagen bij de verlener van een elektronische archiveringsdienst of, bij ontstentenis hiervan, bij het uitzendbureau dat voor eigen rekening zulk een dienst verleent.

Deze elektronische opslag is kosteloos in hoofde van de uitzendkracht en dient ten minste gewaarborgd te worden totdat een termijn van vijf jaar te rekenen vanaf het eindigen van de arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid is verstreken. De toegang van de uitzendkracht tot het bewaarde exemplaar is te allen tijde gewaarborgd.

Na afloop van deze periode van vijf jaar maakt de verlener van de elektronische archiveringsdienst of, bij ontstentenis hiervan, het uitzendbureau dat een dergelijke dienst voor eigen rekening verricht, die door middel van een elektronische handtekening aangegane arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid, in een leesbare en gebruiksklare vorm over aan de vzw SIGeDIS, opgericht overeenkomstig artikel 12 van het koninklijk besluit van 12 juni 2006 tot uitvoering van Titel III, hoofdstuk II, van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, met het oog op een overname van de elektronische archiveringsdienst."

De Raad benadrukt dat die formulering geen precedent mag scheppen voor andere wetgevingen over de elektronische arbeidsovereenkomst. Hij herinnert er immers aan dat de arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid specifiek gekenmerkt wordt door meerdere opeenvolgende arbeidsovereenkomsten van korte duur en dat voor de elektronische archivering daarvan dus ook gepaste oplossingen aangenomen moeten worden.

De Raad constateert eveneens dat de betrokken actoren zich zouden moeten buigen over de technische aspecten, over een gewaarborgde toegang van de uitzendkrachten tot hun bij de vzw SIGeDIS opgeslagen elektronische arbeidsovereenkomsten inclusief. Verder vraagt de Raad dat de regering erop toeziet dat de voor de vzw SIGeDIS geldende regelgeving effectief bepaalt dat de voorwaarden voor toegang van de burgers tot de op hen betrekking hebbende bewaarde gegevens, ook slaat op de elektronische overeenkomsten voor uitzendarbeid.

5. Budgettaire impact en evaluatie

De Raad benadrukt dat zijn voorstel om de elektronische overeenkomsten voor uitzendarbeid, automatisch aan de vzw SIGeDIS toe te zenden, met het oog op een elektronische archivering na de wettelijk bepaalde periode van vijf jaar te rekenen vanaf het eindigen van de overeenkomst voor uitzendarbeid, geëvalueerd moet worden in het licht van de budgettaire impact op de sociale zekerheid. Volgens de Raad moet eventueel een extra budget voor de vzw SIGeDIS uitgetrokken worden met het oog op een efficiënte archivering van een groot aantal documenten (opslagcapaciteit).

De Raad is bijgevolg voornemens de nieuwe bepaling die hij voorstelt, vijf jaar na de inwerkingtreding ervan te evalueren, welke termijn overeenkomt met de wettelijke minimumduur van de elektronische archivering van de elektronische overeenkomsten voor uitzendarbeid.

Tijdens die evaluatie zal de Raad nagaan wat er dient te gebeuren met de sedert vijf jaar elektronisch opgeslagen overeenkomsten voor uitzendarbeid. Hij zal daarbij rekening houden met de kosten voor die operatie, vooral voor de socialezekerheidsbegroting, en met de vraag of het al dan niet opportuun blijkt te zijn die arbeidsovereenkomsten na de wettelijke minimumduur van vijf jaar automatisch op te slaan.
